

Okulda Ahlak Eğitimi ve Ahlak Öğretiminde Örnek Olay İncelemesi Yöntemi,

Nobel Yayın Dağıtım, 1. Baskı, Ankara 2008, XIV+275 sayfa; 4. Baskı, Ankara 2011, 296 sayfa.

<https://nobelyayin.com/detay.asp?u=2800>

ÖNSÖZ

Ahlâk eğitimi, ailede başlar, okul ile devam eder, hayat boyu bireyin çabalarıyla ve çevrenin etkisiyle oluşur. Ahlâk eğitiminin amacı, okuldaki tüm eğitim etkinliklerini tamamlamak, bağlamak, yüceltmek ve asilleştirmektir. Bu da tüm okulun görevidir, yani, ahlâk eğitimi okulun yöneticilerinden, hizmetlilerine kadar tüm görevlilerin sorumluluğu ve etkisi altındadır. Özellikle öğretmenlerin davranışları, ahlâk eğitimi konusunda çok etkilidir. Bu nedenle ahlâk eğitimi için tüm derslerin ve okulun tüm birimlerinin ortaklaşa çalışmaları önemlidir.

Ahlâk eğitiminin okulun tüm birimleri ve elemanlarının sorumluluğu içerisinde olmasına rağmen, ilk ve orta dereceli okullarımızda, adı üstünde Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi dersi, zorunlu dersler arasında yer almaktadır. Bu dersin amaç ve konuları; dinin, inanç, ibadet, ahlâk esaslarına göre şekillenmektedir. İşte bu nedenden bu dersin, ahlâk eğitime katkısı diğer derslere göre daha somuttur.

Eğitimde “ne öğreteceğiz?” sorusunun cevabı eğitimin amaçlarını, “nasıl öğreteceğiz?” sorusunun cevabı öğretim yöntemlerini, “ne ile öğreteceğiz?” sorusunun cevabı eğitim araç ve gereçlerini, “eğitimin sonunda ne kadar öğrettik?” sorusunun cevabı ise ölçme ve değerlendirme konusunu oluşturur.

“Nasıl öğretmeliyim?” sorusu, hemen her öğretmenin sürekli zihnini kurcalayan bir soru olmuştur. Öğretmenlerin öğretim yaklaşımları konusundaki düşünceleri, kendi öğrenimleri süresince aldıkları derslerde öğrendikleri veya kendi öğretmenlerinden gördükleri yanında, kişisel deneyim ve gözlemleri, okuldaki meslektaşlarıyla gerçekleştirdikleri diyaloglar, katıldıkları hizmet içi kurs, seminer vb. yollarla oluşur.

Bu çalışmada, okulda ahlak eğitimi ve ahlâkî konuların öğretiminde kullanılabilecek çağdaş öğretim yöntemlerinden örnek olay incelemesi yöntemi açıklanmıştır. Çalışma, beş bölümden oluşmaktadır. Girişi oluşturan birinci bölümde, problem açıklanmıştır. İkinci bölümde, öğretme süreçleri kısaca açıklanmıştır. Üçüncü bölümde, ahlâk, ahlâk gelişimi ve eğitimi hakkında genel bilgiler verilmiştir. Dördüncü bölümde, örnek olay incelemesi yöntemi açıklanırken, son bölümde ise örnek olay incelemesi yönteminin uygulandığı ders plânları yer almıştır.

Bu kitabın birinci ve ikinci baskısı, “Ahlak Öğretiminde Örnek Olay İncelemesi Yöntemi” şeklinde basılmıştır. 3.baskısında yeni düzenlemeler yapılmış yani geliştirilmiştir ve adına “Okulda Ahlak Eğitimi ve Ahlak Öğretiminde Örnek Olay İncelemesi Yöntemi” denilmiştir. İlk baskılarında kitapta, 20 adet örnek olayın bulunduğu ders planı yer almıştı. Bu baskıda Kayseri EÜ ve Sivas CÜ İlahiyat Fakültelerindeki öğrencilerimin hazırladığı örnek olaylar ek olarak verilmiştir.

Bu çalışmanın hazırlanmasında ve basımında emeği geçen tüm ilgililere teşekkür eder, çalışmanın bütün eğitimcilere yararlı olmasını dilerim. *Şubat 2008, Sivas*

İÇİNDEKİLER

1. PROBLEM VE AMAÇ **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- . ÖĞRETME YÖNTEMİNİN ÖNEMİ **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- . YÖNTEM BİLGİSİNİN AMACI **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
3. ÖĞRETME YOLLARI..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- . BİR DERSİN İŞLENİŞ AŞAMALARI **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- AHLAK, AHLAK GELİŞİMİ VE EĞİTİMİ **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- I. AHLAK **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
1. Ahlakın Tanımı **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
2. Ahlakın Konusu **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
3. Ahlakın Gayesi ve Gerekliliği **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
4. Ahlakın Çeşitleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
5. Ahlakın Kaynağı **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
6. Ahlakın Değişmesi Problemi. **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
7. Ahlakî Davranışın Özellikleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
8. Ahlak Duygusu **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
9. Vicdan **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
10. Ahlakî Değerler ve Ahlakî Değerlerin Dayanağı **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
11. Ahlak Dışı Davranışların Nedenleri **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- II. AHLAK GELİŞİMİ **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
1. Ahlak Gelişimi İle İlgili Kuramlar **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- III. AHLAK EĞİTİMİ **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

1. Ahlak Eğitiminin Amacı **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 2. Ahlak Öğrenilen Bir Şeydir... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 3. Ahlakî Davranışların Kazanılmasında Toplum ve Ailenin Rolü**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 4. Okulda Ahlak Öğretimi..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 5. Ahlak Eğitiminin Özelliği ve Diğer Derslerden Farkı**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 6. Ahlakî Davranışların Kazandırılması**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 7. Ahlak Eğitiminde Bazı İnce Noktalar**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 7. Ahlak Eğitimi İle İlgili Okullarda Yapılabilecekler**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
-
1. ÖRNEK OLAY İNCELEMESİ YÖNTEMİ NEDİR?**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 2. ÜSTÜNLÜKLERİ..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 3. SINIRLILIKLARI (EKSİK YÖNLERİ)**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 4. ÖRNEK OLAY İNCELEME YÖNTEMİNİN AHLAKÎ KONULARDA UYGULANMASI **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 5. ÖRNEK OLAY İNCELEME YÖNTEMİNİN SEÇİLMESİNDE GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURULACAK NOKTALAR**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 6. ÖRNEK OLAY İNCELEMESİ YÖNTEMİNİN PLÂNLANIŞI**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 7. ÖRNEK OLAYIN ÖZELLİKLERİ**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 8. ÖRNEK OLAY TÜRLERİ..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
 9. ÖRNEK OLAY KAYNAKLARI**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

10. YÖNTEMİN UYGULANIŞI İLE İLGİLİ BAZI HUSUSLAR (İyi Kullanım İçin Rehber İlkeler)..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

11. ÖRNEK OLAY İNCELEMESİ YÖNTEMİNDE ÖĞRETMENİN ROLÜ **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

12. ÖRNEK OLAY İNCELEMESİ YÖNTEMİNDE ÖĞRENCİNİN ROLÜ **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

13. UYGULANIŞI..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

14. NİÇİN ÖRNEK OLAY İNCELEMESİ YÖNTEMİ?**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

I. ÖRNEK OLAY METİNLERİ ... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

1. Kohlberg'in Kullandığı Ahlakî İnkilemler**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

II. ÖRNEK DERS PLANLARI..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

1. Din Dosdoğru Olmamı İster .. **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

2. Gerektiğinde Komşularımızın Yardımına Koşarım**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

3. Paylaşmak Bir İhtiyaç ve Erdemdir**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

4. Paylaşmak Bir İhtiyaç ve Erdemdir**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

5. Komşularımızla İlişkilerim.... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

6. Özürlülere Sevgi ile Bakar, Sıkıntıları Paylaşıyorum**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

7. Büyüklerime saygılı davranırım**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

8. Hırsızlık..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

9. Kötü Davranışlar Karşısında Duyarsız Kalmayalım**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

10. Başkalarına Zarar Vermek Kul Hakkı Yemektir**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

11. Başkalarına Zarar Vermek Kul Hakkı Yemektir**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

12. Hiçbir Konuda Doğruluktan Ayrılmam**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

13. Savurganlıktan Kaçınırım.... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

14. Aile İçindeki İlişkiler Sevgi, Saygı ve Yardımlaşma Üzerine Kurulur **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

15. İnsanlara Yardımda Bulunmak**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

16. Allah' a Güvenmek (Tevekkül)**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

17. Doğruluk..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

18. Rüşvet..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

19. İçki, Alkol Kullanmak..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

20. Kin ve Nefret Yerine İyilik, Güzellik ve Doğruluk**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Konu :1.Çevremizi temiz tutalım**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Konu :2.Bedenimi ve elbiselerimi temiz tutarım**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Konu : 3. Sözünde Durmak**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Konu : 4. Annem Babam Benim İyiliğimi İster**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Konu : 5. Anne Babamıza İyi Davranmalıyız**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Konu :6. Ailemizde Birbirimizi Anlamalıyız**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Konu :7. Kendimi seviyorum, yaşamayı seviyorum.**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Konu :8. Zor durumda olanlara yardım etmeliyiz**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Konu :9. Dürüst olmak..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

Konu :10. Arkadaşlarımla paylaşmayı severim**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

- Konu :13. Gıybet ve İftira .. **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :14. Hırsızlık..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :15. Kıskançlık **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :16. Alay Etmek **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :17. Büyüklenmek (kibir)**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :18. Kumar oynamak **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :19. Kötü Alışkanlıklar Nasıl Başlıyor?**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :20. Kıskançlıktan, yalan ve iftiradan kaçınırım**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :21. Verdiğim sözde dururum**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :22. Doğruluk **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :23. Savurganlıktan kaçınırım**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :24. Üzüntülerimizi Paylaşalım, Hastaları Ziyaret Edelim**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :25. Kötü Alışkanlıklar**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :26. Bedenimi Temiz Tutarım**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu : 27.Öfkemizi kontrol etmeliyiz**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu : 28. Kötü Alışkanlıklar**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu : 29.Yalan söylemek ve hile yapmak**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :30. Kıskançlıktan, yalan ve iftiradan kaçınırım**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :31. Davranışlarımda doğru bilgiye dayanırım**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

- Konu :32. Verdiğim Sözde Dururum**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :33. Dostça ve kardeşçe yaşayalım**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :34. Aile içindeki ilişkiler sevgi, saygı ve yardımlaşma üzerine kurulmalıdır
- Konu :35. Din Dosdoğru Olmamı İster**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :36. Büyüklenmek (kibir)**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :37. Hırsızlık..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :84. Arkadaşlarımıza karşı sorumluluklarımız .. **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :85. Hayata iyi bakmak, nimetlere şükür..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :87. Yaşlılara saygı..... **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :88. Hırsızlık **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :89. Arkadaşlarla geçim, sert veya yumuşak huylu olmak**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :90. Hırsızlık, sorumluluk, doğruluk, merhamet**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :91. Anne baba ve büyüklere saygı**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :92. Dostluk ve sorumluluk**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :93. Kıskançlık **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :94. Dostluk ve adaletten ayrılmamak**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :95. Başarı, zenginlik, dostluk ve sevgi**Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
- Konu :97. Kıskançlık **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**

